Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

29 март 2012 година*

„Пряко данъчно облагане — Прекратяване на производства, които са висящи пред юрисдикция, действаща като последна инстанция по данъчни дела — Злоупотреба с право — Член 4, параграф 3 ДЕС — Свободи, гарантирани от Договора — Принцип на недопускане на дискриминация — Държавни помощи — Задължение за гарантиране на ефективното прилагане на правото на Съюза“

По дело C-417/10

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Corte suprema di cassazione (Италия) с акт от 27 май 2010 г., постъпил в Съда на 23 август 2010 г., в рамките на производство по дело

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Agenzia delle Entrate

срещу

3M Italia SpA,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: г-н J.-C. Bonichot, председател на състав, г-жа A. Prechal, г-н L. Bay Larsen, г-жа C. Toader и г-н E. Jarašiūnas (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-жа E. Sharpston,

секретар: г-жа A. Impellizzeri, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 22 септември 2011 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за 3M Italia SpA, от адв. G. Iannotta,

— за италианското правителство, от г-жа G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от г-н P. Gentili, avvocato dello Stato,

— за Ирландия, от г-н D. O'Hagan, в качеството на представител,

* Език на производството: италиански.

— за правителството на Обединеното кралство, от г-жа H. Walker, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от г-н E. Traversa и г-н R. Lyal, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на правото на Съюза в областта на прякото данъчно облагане.

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Ministero dell'Economia e delle Finanze (Министерство на икономиката и финансите) и Agenzia delle Entrate (Агенция по приходите), от една страна, и 3M Italia SpA (наричано по-нататък „3M Italia"), от друга страна, относно данъчното облагане на разпределените от това дружество дивиденти за периода 1989—1991 г.

Национална правна уредба

3 Член 3, параграф 2 bis от Декрет-закон № 40/2010 (GURI № 71 от 26 март 2010 г.), преобразуван, с изменения, в Закон № 73/2010 (GURI № 120 от 25 май 2010 г., наричан по-нататък „Декрет-закон № 40/2010"), гласи следното:

„С цел ограничаване на продължителността на данъчните производства предвид принципа за разумна продължителност на делата по смисъла на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи[, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., наричана по-нататък „ЕКПЧ"], ратифицирана със Закон № 848 от 4 август 1955 г., и с оглед по-специално на неспазването на изискването за разумен срок, установено в член 6, параграф 1 от посочената конвенция, висящите данъчни производства, по които първоинстанционните жалби са подадени повече от десет години преди влизането в сила на закона за преобразуване на настоящия декрет в закон и по които държавната данъчна администрация е загубила делото пред първите две съдебни инстанции, се прекратяват в съответствие със следните правила:

[…]

b) висящите данъчни производства пред Corte di Cassazione могат да се прекратят чрез заплащане на сума, равняваща се на 5 % от цената на иска […], и отказ от евентуални претенции за справедливо обезщетение по смисъла на Закон № 89 от 24 март 2001 г. Данъчнозадълженото лице може да подаде молба за тази цел до съответния секретариат или съответното деловодство в срок от 90 дни, считано от датата на влизане в сила на закона за преобразуване на настоящия декрет в закон, като приложи към нея документ, удостоверяващ плащането. Производствата по настоящата алинея се спират до изтичането на посочения срок и приключват с определение за разпределяне на всички съдебни разноски. Съдебни разноски не се възстановяват".

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

4 Дружеството 3M Company, установено в Съединените американски щати, е прехвърлило право на плодоползване върху акциите на 3M Italia, което контролира, на установеното също в Съединените американски щати дружество Shearson Lehman Hutton Special Financing. Последното на свой ред е прехвърлило посоченото право на плодоползване на дружеството Olivetti & C., със седалище в Италия, като притежателят на голата собственост, а именно 3M Company, е запазил правото си на глас.

5 След проверка италианската данъчна администрация установява, че прехвърлянето на Olivetti & C. на право на плодоползване е фиктивно и че дивидентите, разпределени на последното от 3M Italia, в действителност са получени от Shearson Lehman Hutton Special Financing — дружество, което не е установено в Италия. Поради това данъчната администрация приема, че тези дивиденти подлежат на облагане с данък в размер на 32,4 %, предвиден в италианското законодателство относно данъчното облагане на доходите от имущество, а не на авансово облагане с данък от 10 % и на съответен данъчен кредит, които са приложими по отношение на данъчнозадължените лица, пребиваващи в Италия. Освен това данъчната администрация приема, че отговорност за неправилно удържания данък носи 3M Italia. Поради това тя предявява искане последното да плати сумите 20 089 887 000 ITL за 1989 г., 12 960 747 000 ITL за 1990 г. и 9 806 820 000 ITL за 1991 г., заедно със съответните наказателни лихви.

6 3M Italia подава жалба срещу съответните актове за установяване на данъчни задължения пред Commissione tributaria provinciale di Caserta (данъчна комисия на провинция Caserte), която ги отменя. Решението ѝ е потвърдено със съдебно решение на Commissione tributaria regionale Campania (данъчна комисия на район Campanie) от 14 юли 2000 г.

7 Ministero dell'Economia e delle Finanze и Agenzia delle Entrate подават касационна жалба пред запитващата юрисдикция, в която по-специално изтъкват, че разглежданата сделка, а именно прехвърлянето на плодоползване върху акции, в действителност е само привидна и цели избягване на данъчното облагане. На този етап 3M Italia се е позовало на член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет № 40/2010 и е поискало прекратяване на производството пред Corte suprema di cassazione.

8 Corte suprema di cassazione обаче иска да се установи съвместимостта на посочената разпоредба с правото на Съюза.

9 Въпросът, на който според този съд се налага да се отговори, е дали принципът на забрана за злоупотребата с право, който може да бъде изведен от Решение от 21 февруари 2006 г. по дело Halifax и др. (C-255/02, Recueil, стр. I-1609), както и от Решение от 21 февруари 2008 г. по дело Part Service (C-425/06, Recueil, стр. I-897) в областта на хармонизираните данъци, може да се приложи и по отношение на преките данъци, които не са хармонизирани. В това отношение Corte suprema di cassazione си задава въпроса „дали не е налице общностен интерес по дела като това в главното производство, които имат транснационален икономически характер и по които използването на правни конструкции, които не съответстват на реални икономически сделки, може да доведе до злоупотреба с гарантирани от Договора за ЕО основни свободи, като се започне със свободното движение на капитали“.

10 При положение че това е така, според този съд следва да се установи дали разглежданата в случая национална разпоредба, оставяща в тежест на данъчнозадълженото лице задължение, което е „почти символично“, не противоречи на задължението за преследване на злоупотребите, както и на член 4, параграф 3 ДЕС, който налага на държавите членки да вземат всички мерки,

необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите, и да се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза.

11 Запитващата юрисдикция иска да се установи и дали разглежданата разпоредба е съвместима с принципите, ръководещи единния пазар, след като предполага на практика пълен отказ от събиране на данъчни вземания. Като се позовава на „основните свободи и принципи, гарантирани от Договора“, запитващата юрисдикция се пита по-специално дали такава разпоредба може да се счита за „правилно упражняване на данъчната конкуренция“, след като в случая отклоняването на данъка представлявало злоупотреба. Освен това запитващата юрисдикция посочва, че този отказ от данъци води до „дискриминация в полза на предприятията със седалище в Италия“.

12 Според запитващата юрисдикция следва да се вземат предвид нормите на Договора за функционирането на Европейския съюз в областта на държавните помощи с оглед на предимството, което разглежданата разпоредба предоставя на лицето, възползвало се от предоставеното от нея право, и на селективния ѝ характер. Запитващата юрисдикция счита, че данъчна амнистия, представляваща просто отказ от данъци, дори и да се извършва единствено в хода на съдебното производство срещу заплащане на изключително намалена и дори нищожна сума, не може да се обоснове с естеството или структурата на разглежданата данъчна система и по принцип би трябвало да се квалифицира като държавна помощ.

13 Накрая, запитващата юрисдикция иска да се установи дали такава разпоредба, като отнема на юрисдикцията, действаща като последна инстанция, правото да упражни контрол за законосъобразност, в това число и контрол върху тълкуването и прилагането на правото на Съюза, и възможността да отправи до Съда преюдициален въпрос, не противоречи на задължението за осигуряване на ефективно прилагане на правото на Съюза.

14 При тези обстоятелства Corte suprema di cassazione решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Принципът за борба със злоупотребата с право в данъчната област, както е определен в [посочените по-горе] Решение […] по дело Halifax и др. […] и Решение дело Part Service […], представлява ли основен принцип на общностното право, приложим единствено в областта на хармонизираните данъци и в областите, уредени от норми на вторичното общностно право, или се отнася — в хипотезата на злоупотреба с основни свободи — и за областта на нехармонизираните данъци, каквито са преките данъци, когато облагането има за предмет транснационални икономически факти, като например придобиване от дружество на права на плодоползване върху акции на друго дружество, чието седалище е в друга държава членка или в трета държава?

2) Независимо от отговора на предходния въпрос, има ли общностен интерес от предвиждане от страна на държавите членки на подходящи средства за борба срещу избягването на данъци в областта на нехармонизираните данъци; такъв интерес допуска ли в контекста на мярка за данъчна амнистия да не се прилага принципът за забрана на злоупотребата с право, признат и като национална правна норма, и налице ли е в такъв случай нарушение на принципите, произтичащи от член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз?

3) Принципите, регулиращи единния пазар, съдържат ли забрана за приемане, освен на извънредни мерки за пълен отказ от данъчното вземане, и на извънредна мярка за уреждане на данъчни спорове, чието прилагане е ограничено във времето и зависи само от заплащането на минимална част от дължимия данък?

4) Принципът за недопускане на дискриминация и правната уредба в областта на държавните помощи възпрепятстват ли разглеждания в настоящото дело режим за уреждане на данъчните спорове?

5) Принципът за ефективно прилагане на общностното право допуска ли извънредна и ограничена във времето процесуална норма, която изключва от контрола за законосъобразност (и по-специално от контрола за правилно тълкуване и прилагане на общностното право) на юрисдикцията, която действа като последна инстанция и която следва да отправи до Съда на Европейския съюз преюдициални въпроси за валидност или за тълкуване?“.

По преюдициалните въпроси

15 С преюдициалните си въпроси запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали правото на Съюза, и по-специално принципът за забрана на злоупотребата с право, член 4, параграф 3 ДЕС, свободите, гарантирани от Договора за функционирането на Европейския съюз, принципът на недопускане на дискриминация, правилата в областта на държавните помощи и задължението за осигуряване на ефективно прилагане на правото на Съюза, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска в дело като това в главното производство, което се отнася до прякото данъчно облагане, да се приложи национална разпоредба, предвиждаща прекратяване на производства, които са висящи пред юрисдикция, действаща като последна инстанция по данъчни дела, чрез заплащането на сума, равняваща се на 5 % от цената на иска, когато първоинстанционната жалба по производствата е била подадена повече от десет години преди датата на влизане в сила на тази разпоредба и данъчната администрация е загубила делото пред първите две съдебни инстанции.

По допустимостта

16 3M Italia и италианското правителство считат, че преюдициалното запитване е недопустимо.

17 Поради факта че не е налице измама или нарушение, установено с влязло в сила решение в главното производство, както и че правото на Съюза не е приложимо към делото по главното производство и че в италианското право липсва уредба на основния принцип за забрана на злоупотребата с право, 3M Italia счита, че първите два въпроса на запитващата юрисдикция нямат никаква връзка с действителността или предмета на спора по главното производство и са хипотетични.

18 Италианското правителство от своя страна посочва, че актът за преюдициално запитване не отговаря на изискването да се предоставят всички необходими данни от фактическа и правна страна, отнасящи се до делото в главното производство, за да може с тълкуването си Съдът да е полезен за разрешаването на спора. Актът за преюдициално запитване не съдържал по-специално какъвто и да било анализ на член 3, параграф 2 bis от Декрет-закон № 40/2010, който да позволява да се разбере причината, поради която посочената разпоредба предполага отказ от данъци. Не се посочвало и защо фактите по спора в главното производство имат транснационален характер и трябва да се квалифицират като злоупотреба с право. В този смисъл отправените въпроси били абстрактни и хипотетични.

19 В това отношение следва да се напомни, че отправено от национална юрисдикция преюдициално запитване може да се приеме за недопустимо само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с

отговора на поставените му въпроси (вж. по-специално Решение от 15 декември 1995 г. по дело Bosman, C-415/93, Recueil, стр. I-4921, точка 61, както и Решение от 31 март 2011 г. по дело Schröder, C-450/09, Сборник, стр. I-2497, точка 17).

20 Що се отнася по-конкретно до сведенията, които трябва да се предоставят на Съда в рамките на акт за преюдициално запитване, те не само позволяват на Съда да даде полезни отговори на запитващата юрисдикция, но също трябва да дават на правителствата на държавите членки, както и на останалите заинтересувани страни, възможност да представят становища съгласно член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз. От трайната съдебна практика следва, че за тази цел е необходимо, от една страна, националният съд да определи фактическия и правен контекст, в който се вписват отправените от него въпроси, или най-малкото да обясни фактическите хипотези, на които те се основават. От друга страна, актът за преюдициално запитване трябва да посочва конкретните причини, които са подтикнали националния съд да си зададе въпроси относно тълкуването на правото на Съюза и да приеме за необходимо да отправи преюдициални въпроси към Съда (Решение от 8 септември 2009 г. по дело Liga Portuguesa de Futebol Profissional и Bwin International, C-42/07, Recueil, стр. I-7633, точка 40 и цитираната съдебна практика).

21 В случая в акта за преюдициално запитване са изложени фактите по спора в главното производство и релевантното национално право, а именно член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010. В акта са посочени и причините, поради които запитващата юрисдикция иска да установи дали разглежданата разпоредба е в съответствие с правото на Съюза и поради които е приела, че е необходимо да сезира Съда с преюдициално запитване.

22 Макар в третия си въпрос, който се отнася общо до тълкуването на „принципите, регулиращи единния пазар“, запитващата юрисдикция да не уточнява кои принципи визира, съдържащото се в акта за преюдициално запитване изложение на данните от фактическа и правна страна, както и на съмненията относно съвместимостта на член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010 с правото на Съюза като цяло е достатъчно, за да даде възможност на държавите членки и другите заинтересовани страни да представят становищата си в това отношение и, видно от писмените и устните им бележки, да участват ефикасно в производството, както и да позволят на Съда да даде полезен отговор на посочената юрисдикция.

23 Накрая, приложимостта на правото на Съюза по отношение на спора в главното производство спада към разглеждането по същество на отправените въпроси, както са преформулирани в точка 15 от настоящото решение. Последните изглеждат определящи за разрешаването на спора, тъй като става въпрос за прекратяването му с решение на запитващата юрисдикция на основание на въпросната национална разпоредба. Поради това посочените въпроси очевидно имат връзка с действителния спор в главното производство и не са нито абстрактни, нито хипотетични.

24 Следователно преюдициалното запитване трябва да се приеме за допустимо.

По съществото на спора

25 Следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика, макар прякото данъчно облагане да е от компетентността на държавите членки, те трябва да упражняват тази компетентност при спазване на правото на Съюза (вж. по-специално Решение от 17 септември 2009 г. по дело Glaxo Wellcome, C-182/08, Recueil, стр. I-8591, точка 34 и цитираната съдебна практика).

26 В дадения случай член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010 предвижда прекратяване — чрез заплащане на сума, равняваща се на 5 % от цената на иска, и отказ от претенции за обезщетение поради неспазване на изискването за разумен срок — на данъчните производства, които са висящи пред Corte suprema di cassazione, чиято продължителност, считано от подаване на първоинстанционната жалба, е повече от десет години и по които данъчната администрация е загубила делото пред първите две инстанции, „[c] цел ограничаване на продължителността на данъчните производства предвид принципа за разумна продължителност на делата по смисъла на [ЕКПЧ] и с оглед по-специално на неспазването на изискването за „разумен срок“, установено в член 6, параграф 1 от [нея]“.

27 Освен това следва да се подчертае, че съгласно самия му текст член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010, който запитващата юрисдикция тълкува като отказ от данъци, цели намаляване на продължителността на данъчните производства с оглед на спазване на установения от ЕКПЧ принцип на разумния срок и преустановяване на нарушенията му.

28 В това отношение от преписката по делото е видно, че фактите по делото в главното производство датират отпреди 20 години.

29 Предвид именно на тези данни следва да се прецени дали правилата и принципите на правото на Съюза, посочени в акта за преюдициално запитване, допускат в дело като това в главното производство да се приложи национална разпоредба като член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010.

30 На първо място, що се отнася до принципа за забрана на злоупотребата с право и до член 4, параграф 3 ДЕС, следва да се посочи, че по делото в главното производство не става въпрос за спор, по който данъчнозадължените лица с измамна цел или с цел злоупотреба се позовават или могат да се позоват на норма от правото на Съюза. Поради това посочените по-горе Решение по дело Halifax и др. и Решение по дело Part Service — които са постановени в областта на данъка върху добавената стойност и на които запитващата юрисдикция се позовава, питайки се дали установеният с тях принцип за забрана за злоупотребата с право се отнася и за нехармонизираните данъци — в дадения случай не са релевантни.

31 По-нататък, следва да се отбележи, че от преписката по делото не е видно в спора в главното производство да се е обсъждало прилагането на национална разпоредба, съдържаща ограничение на някоя от свободите, гарантирани от Договора за функциониране на Европейския съюз, както и евентуално основание за такова ограничаване поради необходимост от предотвратяване на злоупотреби. Следователно практиката на Съда, свързана със злоупотребата с право в областта на прякото данъчно облагане и съдържаща се по-специално в Решение от 12 септември 2006 г. по дело Cadbury Schweppes и Cadbury Schweppes Overseas (C-196/04, Recueil, стр. I-7995), Решение от 13 март 2007 г. по дело Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation (C-524/04, Сборник, стр. I-2107), Решение от 4 декември 2008 г. по дело Jobra (C-330/07, Сборник, стр. I-9099) и Решение по дело Glaxo Wellcome, посочено по-горе, също не е релевантна.

32 Накрая следва да се констатира, че във всички случаи правото на Съюза не съдържа общ принцип, който да налага задължение за държавите членки да се борят срещу злоупотребите в областта на прякото данъчно облагане и който да не допуска прилагането на разпоредба като разглежданата в главното производство, когато с облагаемата сделка е извършена такава злоупотреба и правото на Съюза не е засегнато.

33 Следователно принципът за забрана на злоупотребата с право и член 4, параграф 3 ДЕС, съгласно който държавите членки са длъжни да вземат всички общи или конкретни мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от правото на Съюза, и да се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на

целите на Съюза, не могат като цяло да възпрепятстват прилагането в дело като разглежданото в главното производство на национална разпоредба като член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010.

34 На второ място, що се отнася до свободите, гарантирани от Договора за функциониране на Европейския съюз, и до принципа за недопускане на дискриминация, следва да се отбележи, че единствено свободното движение на капитали изглежда относимо към разглежданата в главното производство сделка, свързана с прехвърляне от страна на дружество, установено в трета държава, на италианско дружество на право на плодоползване върху акции на друго италианско дружество. В това отношение обаче е достатъчно да се констатира, че от данните по преписката по делото в главното производство не следва, че разпоредба като член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010 засяга свободното движение на капитали, нито впрочем като цяло упражняването на която и да била от свободите, гарантирани от Договора за функционирането на Европейския съюз.

35 Тъй като посочените свободи представляват конкретен израз в съответната област на общия принцип на забрана на всяка дискриминация, основана на гражданство (вж. в този смисъл Решение от 11 март 2010 г. по дело Attanasio Group, C-384/08, Сборник, стр. I-2055, точка 31), посоченият принцип също допуска в дело, което се отнася до прякото данъчно облагане, да се прилага национална разпоредба като член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010.

36 Що се отнася, на трето място, до правилата в областта на държавните помощи, Съдът многократно е приемал, че преследваната от държавните мерки цел не е достатъчна, за да се избегне квалифицирането им като „помощи“ по смисъла на член 107 ДФЕС. Всъщност посоченият член не разграничава държавните мерки според техните причини или цели, а ги определя в зависимост от последиците им (вж. Решение от 22 декември 2008 г. по дело British Aggregates/Комисия, C-487/06 P, Сборник, стр. I-10515, точки 84 и 85 и цитираната съдебна практика).

37 Съгласно постоянната съдебна практика квалификацията за държавна помощ изисква да са изпълнени всички посочени по-долу условия. Първо, трябва да става въпрос за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата. Второ, тази намеса трябва да е в състояние да засегне търговията между държавите членки. Трето, тя трябва да предоставя предимство на своя получател. Четвърто, тя трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията (Решение от 10 юни 2010 г. по дело Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, Сборник, стр. I-5243, точка 31 и цитираната съдебна практика).

38 По отношение на третото условие следва да се напомни, че мярка, с която публичните власти предоставят на някои предприятия представляващо предимство данъчно третиране, което, макар и да не се изразява в прехвърляне на държавни ресурси, поставя получателите в по-благоприятно финансово положение от другите данъчнозадължени лица, представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС (вж. Решение от 15 декември 2005 г. по дело Италия/Комисия, C-66/02, Recueil, стр. I-10901, точка 78).

39 В замяна на това предимства, произтичащи от мярка с общ характер, приложима без разлика към всички стопански субекти, не представляват държавни помощи по смисъла на посочения член (вж. Решение по дело Италия/Комисия, посочено по-горе, точка 99).

40 За да се прецени дали дадена мярка има селективен характер, следва да се разгледа дали в рамките на определен правен режим тази мярка представлява предимство за някои предприятия по отношение на други, които се намират в сравнимо фактическо и правно положение. Понятието за държавна помощ обаче не се отнася до държавните мерки, които въвеждат диференциране между предприятия и следователно са a priori селективни, когато това

диференциране произтича от естеството или от структурата на системата, в която се вписват тези мерки (вж. Решение по дело British Aggregates/Комисия, посочено по-горе, точки 82 и 83 и цитираната съдебна практика).

41 В дадения случай, дори да се предположи, че прилагането на член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010 може при определени обстоятелства да доведе до предоставяне на предимство на тези, които се възползват от предоставеното от тази разпоредба право, с оглед на селективния характер на мярката следва да се посочи, че тя е общо приложима към всички данъчнозадължени лица, които са страни по висящо данъчно производство пред Corte suprema di cassazione, независимо от естеството на разглеждания данък, когато първоинстанционната жалба по това производство е подадена повече от десет години преди датата на влизане в сила на посочената разпоредба и държавната данъчна администрация е загубила делото пред първите две съдебни инстанции.

42 Фактът, че само данъчнозадължените лица, отговарящи на тези условия, могат да се възползват от мярката, не може сам по себе си да ѝ придаде селективен характер. Всъщност следва да се констатира, че лицата, които не могат да претендират за това, не са в положение, сходно на фактическото и правното положение на посочените данъчнозадължените лица с оглед на преследваната от националния законодател цел за гарантиране на спазването на принципа на разумен срок.

43 Наистина, за прилагането на тази мярка има ограничение във времето, след като, за да се възползват от нея, данъчнозадължените лица трябва да подадат молба до съответния секретариат или деловодство в срок от 90 дни от влизането в сила на закона за преобразуване на посочения декрет в закон. При все това, от една страна, такова ограничение е присъщо за този вид мерки, които могат да бъдат само еднократни, и от друга страна, срокът е достатъчен, за да се позволи на всички данъчнозадължени лица, по отношение на които се прилага тази обща и еднократна мярка, да поискат да се възползват от нея.

44 Поради това, без да е необходимо да се разглеждат останалите условия, напомнени в точка 37 от настоящото решение, следва да се заключи, че мярка като предвидената в член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010 не може да се квалифицира като държавна помощ.

45 На последно място, що се отнася до задължението за осигуряване на ефективното прилагане на правото на Съюза, от изложеното по-горе следва, че принципът на забрана за злоупотребата с право, член 4, параграф 3 ДЕС, свободите, гарантирани от Договора за функциониране на Европейския съюз, принципът на недопускане на дискриминация и правилата за държавните помощи допускат в дело, което се отнася до прякото данъчно облагане, да се приложи национална разпоредба като член 3, параграф 2 bis, буква b) от Декрет-закон № 40/2010.

46 Поради това, след като не е налице нарушение на правото на Съюза, не може да се приеме, че такава разпоредба — която, също както и всяка друга разпоредба, предвиждаща прекратяване на производство преди постановяване на решение по същество, възпрепятства националната юрисдикция, действаща като последна инстанция, да упражни контрол за законност в съответните производства съгласно правото на Съюза, след като евентуално е сезирала Съда на основание член 267 ДФЕС — противоречи на задължението на националните юрисдикции, действащи като последна инстанция, да осигурят в рамките на компетентността си ефективно прилагане на правото на Съюза.

47 С оглед на изложените съображения на отправените въпроси следва да се отговори, че правото на Съюза, и по-специално принципът за забрана на злоупотребата с право, член 4, параграф 3 ДЕС, свободите, гарантирани от Договора за функционирането на Европейския съюз, принципът на недопускане на дискриминация, правилата в областта на държавните помощи и задължението за гарантиране на ефективното прилагане на правото на Съюза, трябва да се

тълкува в смисъл, че допуска в дело като това в главното производство, което се отнася до прякото данъчно облагане, да се приложи национална разпоредба, предвиждаща прекратяване на производства, които са висящи пред юрисдикция, действаща като последна инстанция по данъчни дела, чрез заплащането на сума, равняваща се на 5 % от цената на иска, когато първоинстанционната жалба по производството е била подадена повече от десет години преди датата на влизане в сила на тази разпоредба и данъчната администрация е загубила делото пред първите две съдебни инстанции.

По съдебните разноски

48 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Правото на Съюза, и по-специално принципът за забрана на злоупотребата с право, член 4, параграф 3 ДЕС, свободите, гарантирани от Договора за функционирането на Европейския съюз, принципът на недопускане на дискриминация, правилата в областта на държавните помощи и задължението за гарантиране на ефективното прилагане на правото на Съюза, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска в дело като това в главното производство, което се отнася до прякото данъчно облагане, да се приложи национална разпоредба, предвиждаща прекратяване на производства, които са висящи пред юрисдикция, действаща като последна инстанция по данъчни дела, чрез заплащането на сума, равняваща се на 5 % от цената на иска, когато първоинстанционната жалба по производството е била подадена повече от десет години преди датата на влизане в сила на тази разпоредба и данъчната администрация е загубила делото пред първите две съдебни инстанции.

Подписи